Med olas SSSR-ьn Veḷikəj Proḷetarskəj Revoḷucijalən XIX GODOVSINA!

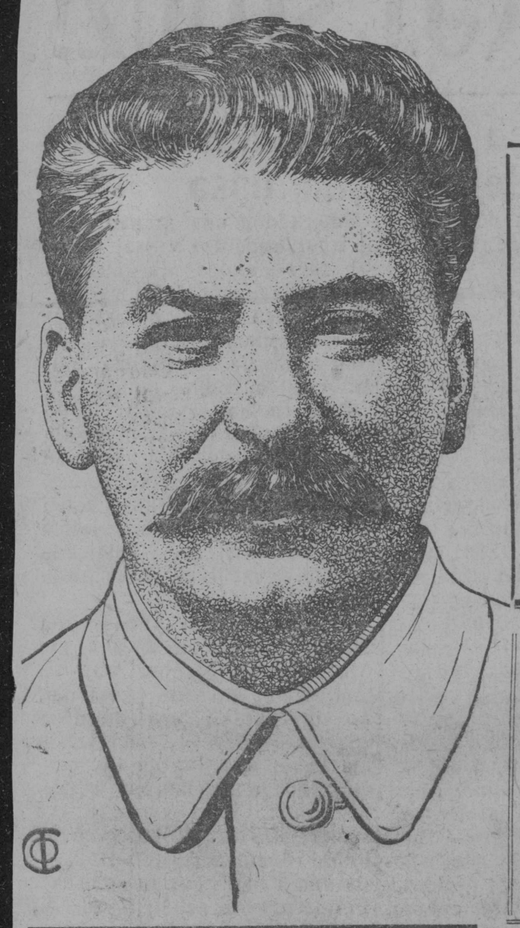

Proḷetarijjez вьd mu vьliş, ətuvtçə!

LEṆİN TUJ VЬLƏT

(По ленинскому пути)

VKP(в) Okruzkomlən, Okrispolkomlən da Okrprofsovetlən gazet

Nojabr 7 lun 1936

№ 147 (1445)

Подписная плата:
На 1 год 12 руб.
На 6 мес. 6 руб.
На 3 мес. 3 руб.

АДРЕС РЕДАКЦИИ:
п. Кудымкар Свердловской области.

„Naroddezlən istorija tədə revoḷucijaez ṇe jeєa: Okṭabrskəj revoḷuciakət nija vəlisə ṇeətkodəş sijən, sto вьdəs nija vəlisə odnovokəj revoḷucijaezən. Uзaliş oṭirəs əksploatacijalən ətik forma vezşьvlis əksploatacija mədik formaən, no açьs əksploatacijaьs koḷççьvlis... Toko Okṭabrskəj revoḷucija suvtətis aslьs ceḷ—uṇiçtozitnь kьєəm вь ez vəv əksploatacija, ḷikvidirujtnь вьdəs i вьdkoḍ əksploatatorrezəs da ugṇetatellezəs.“ **(Staḷin).**

Dasəkmьs god

Veḷikəj sovetskəj stranaiş naroddez praznujtənь Okṭabrskəj socialiştiçeskəj revoḷucija XIX-ət godovsina. Okṭabrlən dasəkmьsət god—eta socializm stroitəmьn viḷ gьriş poвedaeza god, eta god, kər çuzis veḷikəj staḷinskəj Konstitucija, kədaьn gizəməş вьdəs 19 godən geroiçeskəj peşşəmьn kerəm poвedaez da mьççələm oşlaṇşa tuj. Eta god, kər çuzis da otəna paşkalis staxanovskəj dvizeṇṇo socialiştiçeskəj stroiṭeḷstvo вьd uçastok vьlьn.

Sovetskəj Sojuziş naroddez, ḷeṇinskəj partija da veḷikəj vozḍ jort Staḷin veşkətləm şərti kerəm poвedaez vizətikə, mьççələnь talun socializm ḍelolə asşinьs predannoş, socialiştiçeskəj roḍinasə asşinьs ḷuвitəm.

Dolьt da kokṇit lolavnь sovetskəj stranaьn! Вьdəs, kьєəməş eməş вogatstvoez, suvtətəməş mort sluzвa vьlə. Strana paşta вьd peḷəsьn çveṭitə radostnəj sçastḷivəj olan. Etən radoşən tьrtəm şələmьs в ь d çestnəj sovetskəj mortlən i вojevəj gaza şьlankьvvezən tьras talun səstəm sovetskəj vozdux.

Paşkьt zev rodnəj stranaəj menam,
Una vərrez, visşez sььn, jort
Me mədik strana og təd seteəmə,
Kьtən voṭno siz lolalə mort.
I Moskvaşaṇ вьd peḷəs, vərjain,
Jugşaṇ ojlaṇəş, mьj oz kut şin,
Munə mort, oşkalə, kьz kəzain
Asşis paşkьt, gaza çuzanin.

Ḷeṇinsko-staḷinskəj nacionaḷnəj poḷitika poşḷedovaṭeḷnəja nuətəmьs, partija lən da naroddez vozḍlən jort Staḷinlən вьdlunşa zaвotaьs suvtətənь oşşa вərə koḷççəm nacianaḷnoşşezsə oşiş rjaddezə.

Carskəj lakejjez, burzuaznəj gizişşez komi uзaliş jəzəs ez lьddьvlə morttezən. „Permjakkezlən pokoḷeṇṇoez jeєavьnaəş, rusəş (drjaвləjəş), nьlən aвu ṇekьєəm əṇergija, i sь вura nija pokornəjəş suḍвalə, ṇeḷki вoştə ḍivujtçəm. I ṇem aвu uḍiviṭeḷnəjьs, sto nь kolasьn una kreṭinnez, вəвəvvez, i e m ə ş вьdsa pokoḷeṇṇoez, kədnalən „ṇe вьdəs gortanьs“. (Ja. Kamaşinskəjlən „Permjakkez-inoroḍeccez“ staṭṭaiş. Sвorṇik „Kama gəgər“).

Əṇergija v ə l i carskəj Roşşija paşta вьd narodlən, no eta əṇergijaьs vəli nьrьstəm, dorəma kandalaezə da jərtəma naroddez ṭurmaə, kədən vəli carskəj Roşşija. Toko Okṭabrskəj socialiştiçeskəj revoḷucija вərьn eta əṇergija mezmis da p o n d i s vartnь morskəj priвojən, piznь radostnəj tvorçeskəj uзьn.

Komi-permjakkezlən, kьz i вьd nacionaḷnoşlən, şveṭitə xozajstvo, nacionaḷnəj formaa, socialiştiç e s k ə j soḍerzaṇṇoa kultura. Raвoçəj klass, socialiştiçeskəj promьsḷennoş şetis okruglə traktorrez, kombajnnez, avtomoвiḷḷez i ṇe ətik tьşeça mukəd slozṇəj masьnaez. Okrug paşta kolxoznəj ьввezsə suḷalənь 250 traktor, mijan viḷ tujjez vьlət vetlənь 150 avtomoвiḷ, kədna kolasiş 70-ьs kolxozzezlən. Vekovəj vərrezьn pondisə goravnь industrija sьez: organizujtəməş 5 traktornəj вaza, kədnaьn 60 traktor „Staḷiṇec“.

Komi okrug oṭir kolasiş 92 proc. gramotnəjəş. Skolaezьn velətənь komi kьv vьlьn. Eməş komiez kolasiş nauçnəj raвotṇikkez, kьz suam, Ṇeçaev, Storozeva, inzeṇṇerrez da ṭexṇikkez, kьz Mexonosin, Storozev, vraççez, uçiṭeḷḷez, agronommez, pisaṭeḷḷez, arṭissez, soferrez, kombajṇerrez, traktorissez i siz oş. Ḷeṇinskəj partija da veḷikəj sadovṇik jort Staḷin, kьz saddez, вьdtənь enə kadrrezsə. Komi kolxoznəj ḍerevṇaьn, kьz i вьdsən sovetskəj straṇa paşta, çveṭitə kolxoznəj zazitoçnoş, вьdmənь viḷ oṭir, вьdmə viḷmozən uзaləm, paşkalə staxanovskəj dvizeṇṇo, çuzənь viḷ şьlankьvvez, viḷ ḷuвitəm.

Tuvsəv təv strana vevdərət vetlə,
Olan gaza, raduḷççə şələm.
Aвu ṇekьtən siz çoçkom şvetьn
Mijankod ḷuвitəm, gazətçəm.

Вьdsən poвedaez keris komi narodьs partija veşkət ləm şərti, veḷikəj Staḷin veş kətləm şərti, raвoççəj klas otsaləmən. I naroddez vozḍslə ḷuвiməj Staḷinlə aslas pьm şələmşaṇ gizəm pişmoьn komi narod suə.

Mijan ponda rodnəjzьk-ed ajşa,
Te kəzan sçaşşo mu kuza gəgər;
Kolxozьs komi muvlьn şoriзaşə
Masina zьkən tьrə mijan vər...

Sьlə, veḷikəj, mudrəj Staḷinlə, ḷeṇinskəj partijalə iṇdənь talun şələmşaṇ spaşiвo mijan socialiştiçeskəj roḍinaiş şçaşḷivəj naroddez, kədna jitşəməş ətamədkət ṇerusiməj druzвaən. „A SSSR naroddez kolasьn druзвa,—ьzьt i şerjoznəj zavojevaṇṇo. Ed kьtçəз e t a druzвaьs em, mijan stranaiş naroddez loa[illegible]vobodnəjəş da ṇepoвedimməjəş. Ṇekin mijanlə aьu strasnəj, ṇe vnutrennəj, ṇe vṇeзnəj vraggez, kьtçəз eta druzвa olə da zdravstvujtə“ (Staḷin).

Ḷe[illegible]nskəj partija znamja uvtьn, naroddez druzвa znamja uvtьn ḍemonstrirujtənь talun, viзətənь poвedaez, mьççələnь socialiştiçeskəj roḍina ḷuвitəmsə sovetskəj stranaiş naroddez. Ətlaьn etakət Sovetskəj Sojuziş naroddez tədənь, sto ṇe вьdəs esə v r a g g e z uṇiçtozitəməş. Koḷççisə e s ə klassovəj vraglən poşḷedьssez, trockistsko-z i n o v j e v s k ə j в a n d a l ə n poşḷedьssez, k ə d n a m ь r ş ə n ь vreḍitnь mijanlə вьd saglьn. Kapitaḷizm, fasistskəj gosudarstvoez lun i oj ləşətçənь uşkətçьnь vojnaən mijan r o d i n a vьlə. I mijan n a r o d d e z esə v ь l ə z ь k leвtasə вḍiṭeḷuoş, nija azşasə vragəs, kьtçə вь sija ez зeвşiş. A kovşas-kə oruzijeən kiьn dorjьnь socializm zavojevaṇṇoez, sek grozṇəj, graṇitnəj ştenaən suvtasə naroddez dorjьnь veḷikəj socialiştiçeskəj roḍina i gorjo sьlə, kin peslişas şujьsnь asşis porş çukasə mijan sovetskəj jərə.

No kьmərtamə şinkьmmez, zmitam,
Drug-kə vragьs leвtas asşis ki.
Kьz ṇevesta roḍina ḷuвitam,
Dorjam pьr, kьz laskov mamməs mi.

Komi-permjackəj narod, ətlaьn sovetskəj stranaiş вьdəs naroddezkət Okṭabrskəj revoḷucija XIX-ət godovsina praznujtikə, esə jon[illegible]mobiḷizujtças viḷ poвedaez suзətəm vьlə, oçereduəj xozajstvennopoḷiṭiçeskəj zadaçaez oləmə pьrtəm vьlə, esə jonzьka paşḷətas socsorevnovaṇṇo vər front vьlьn, okrugьn socialiştiçeskəj stroiṭeḷstvo вьd uçastok vьlьn. Komi-permjackəj narod dostçnəja streçajtas Sovettez VII-ət Vşesojuznəj sjezd.

Med olas Veḷikəj Okṭabrskəj socialiştiçeskəj revoḷucija XIX-t godovsina!

Med olas sovetskəj stranaiş narodezlən ṇerusiməj druzвa!

Med olas kommuzṇiştiçeskəj partija!

Med olas вdəs mir paşta uзaliş oṭlən veḷikəj, mudrəj vozḍ jort Staḷin!

XIX okṭabrlə da VI okruznəj sjezdlə tьşeçṇikkezlən podarokkez

TUKAÇOV ḌIMITRIJ IVANOVIÇ okṭabr 22 lunə keralis luçkovəj pilaən 13,8 fesmetra, okṭabr 24 lunə—18, 28 lunə—19,7 fesmetra.

KRIVOSSOKOV MIXAIL GRIGORJEVIÇ okṭabr 24 lunə şetis 19,1 fesmetra, okṭabr 27 lunə 18,5 fesmetra.

BOTALOV MIXAIL PETROVIÇ okṭabr 21 lunşaṇ 28 lunəз вьd lun şetis 13—15—18 i 18 fesmetraən-

Med olas вoḷsevikkezlən Vşesojuznəj Kommuṇiştiçeskəj Partija—poвedonosnəj socializm stroiṭeḷstvolən vozḍ da organizator! (Okṭabrskəj lozunggeziş).

Mijə ḷuвitam asşinьm roḍina

OVNЬ LOIS BURZЬK, OVNЬ LOIS GAZAZЬK

Oşzьk, Okṭabrskəj revoḷucijaəş, komi uзaliş oṭirlə vəli ṇim „sola peḷ“. Veḷikəj Okṭabr вərьn parṭija da sovetskəj vlaşt ḷeṇinsko-staḷinskəj nacionaḷnəj poḷitika praveḷnəja nuətəmən petkətənь oşşa вərə koḷççəm nacionaḷnoşşezsə oşiş serengaezə. Mijan komi okrugьn, kьz i вьdsən sovetskəj strana paşta, çveṭitə zazьtoçnoş. **„Ovnь lois, jorttez, burzьk. Ovnь lois gazazьk“ (Staḷin).**

Komi oṭir kolasiş вьdmənь kadrrez—traktorissez, soferrez, kombajṇerrez. Nijə zaвotḷivəja вьdtə partija, veḷikəj vozḍ jort Staḷin. Me tavo uзali kombajṇerьn. Ətik mişeçən toko zaroвiti 1270 rub da 4 centṇer ṇaṇ. Mukəd lunas şimḷavli şusə 15 gektar vьliş.

Bura оvraвotjatəm mu vьlьn da səstem şuəs kombajn svoвodnəja zimḷalas lunnas 20 gektar.

Me veləti kombajnsə вuokə, orsan garmoskaən, balalljkaən, mandaḷinaən, gitaraən. Kin kuzə jəktьnь—jəktə, şьlə. Mukədьs lьddətə gazettez, liṭeratura, gizənь pişmoez, a kьz okota loas guḷajtnь, munənь gorodskəj sadə. Вьd rьtə kino da spektakḷ.

Вьd krasnoarmejeclə, вьd sovetskəj grazdaṇinlə kolə ovnь zorkəja, вeregitnь vrag вogja asşinьm veḷikəj roḍina. Krasnəj armijaьn вьd krasnoarmejec ḍisciplinirovannəj. Kьvzə komandirrezəs, podçiṇajtçə zakonlə. Me kьk godən og imejt ətik ḍisciplinarnəj vzьskaṇṇo. Sluziti trudovəj narodlə çesnəja, kovşas-kə dak i pukṭa asşim olan mijan sçastḷivəj roḍina ponda.

O t p u s k ṇ i k SЬSOḶEṬIN ANDREJ JEḶIZAROVIÇ.

ra i veşkətla sijən uverennəja. Dumьstan da şələm tьrə radoşən, sodə vьn: edme, kьz i вьdəs uзaliş komi oṭir, tədi toko saran da kəşşan kud, a əni veşkətla medslozṇəj ş e ḷ s k o x o z a j stvennəj masinaən. Sovetskəj stranaьn mort — medcennəj kapital, mortlə şetəma pravo uз vьlə, soççişəm vьlə, оvrazovaṇṇo vьlə. Kokṇita lolaşşə mijan stranaьn! Çuvstvujtan, sto uçastvujtan оvsəj veḷikəj ḍeloьn—klasseztəm оvsestvo stroitəmьn. Uзavnь toko staxanovskəja, şetnь вьdəs medвur çuvstvoez, вьdəs vьn socialiştiçeskəj roḍinalə, medвь sija вogatşalis esə çozazьk, medвь vəli esə vьnazьk—vot kьєəm dumaez vetlənь jurьn.

Mijə veḷikəj sadovṇiklən jort Staḷinlən pitomeccez, pondam uзavnь i oşlaṇ toko staxanovskəja, seşşa ṇekьş.

Juşvinskəj MTS-iş kombajṇer Vaşiḷij Bragin.

ÇESTNƏJA SLUZITI NARODLƏ

Nevazьn me konçiti Krasnəj armijaьn sluzвa. Kьk god me çəstnəja tьrti asşim grazdanskəj dolg. Zorkəja вeregiti Daḷne-Vostoçnəj graṇicaez.

Pervojşa lunşaṇ me loi kavaleristən. Şetisə menьm vəv i viştalisə: „eta tenat loas drug i jort, вeregit sijə, kьz asşit şintə, a kovşas-kə, вeregitas tenə i sija“. Me вura pondi ḷuвitnь asşim drugəs, вeregiti, çiştitli, kьz kolə ustav şərti. Pervo velavtəз vəli şəkьtkod, a kər mi velalimə, sek aвu ṇem.

B ь d a s ь l ə m u n ə kьk çasən poḷituçova. Izuçajtlimə Markşizm, Ḷeṇinizm da partijaliş istorija. Krasnəj armijaьn sluzitnь əddən вur. Leвtan asşit vojenno-poḷiṭiçeskəj znaṇṇoez. Velalan вur gramotaə.

Svoвodnəj kadə, kər çuḷalasə zaṇatijaez, pьran gərd ugo-

Uз mijan stranaьn radoş

Traktoristən me uзala məḍəз god. Tavo menam traktor gəris 700 gektor i ṇekьt ez zugav, kəṭ çasət-zə pet uзə. Koṇesno, pozis вь gərnь unazьk, no ez tьrmə traktorissez, gəri traktornas çuṭ ṇe pьr ətnam. Zaroвiti toko ətik ṇaṇsə 13 centṇer.

Mijan traktornəj otrjad aslas uз şərti medozişməstaьn. Mijanlə şetisə Gərd Perexoḍassəj Znamja, kədə mijə og leşə aslaьm kiiş i oşlaṇşa uзьn.

Kolxoznəj stroj, partijnəj, da sovetskəj organizacijaez menə pukşətisə traktor vьlə, poruçitisə nuətnь otvetstvennəj da poçotnəj uз i me etə doverie opravdajta. Esə burzьka veləta ṭexṇika, 1937 godə gəra esə unazьk.

Uз mijan stranaьn radoş, mijə aslaьm socialiştiçeskəj roḍina ponda ḷuвəj kadə gotoveş puktьnь i puktamə вьdəs vьn, medвь esə əddənzьk p o n d i s çveṭitnь zazitoçnəj sçastḷivəj olan.

Juşvinskəj MTS-iş traktorist Viḷesov Aḷekşej Şṭepanoviç.

Traktor menə kьvzə

Вьdmi me ṇegramotnəj, veləṭçьnь skolaьn oşzьk ez udajççь. T o k o sovetskəj vlaş, Krasnəj armija menə veləṭisə gramotaə, o ş ṭ i s ə mençim şinnez. Təvnas tavo kolxoz iṇdьvlis menə traktornəj kurssez vьlə, a ijuṇ 9-ət lunə me pukşi traktor vьlə, pondi uзavnь Kuprəsskəj MTS-ьn.

Uзala me, gəra i dumajta: kьєəm prostor, kьєəm paşkьt da zorişa tuj oştis mijanlə partija, veḷikəj vozḍ jort Staḷin, kьєəm зoriзa tuj oştis kolxoznəj stroj. Vəli me beḍṇak, вьdmi kortəṇ. Kolxoznəj stroj şetis menьm kijam ruḷ. Radən jotkəpalə şələm, me starajççə şetnь uзьn burzьk kaçestvo, şinmənzьk вeregitnь asşim çuḍesnəj s'aḷnəj vəv.

Avgust 11-ət lunə suvtətisə menə вrigadirən i viştalisə, вьd traktor vьlə zadaṇṇo 410 gektar, uзav. Menam traktor gəris 460 gektar, gorjuçəjsə əkonomiti 1500 kilogram, zaroвiti 850 rub ḍeṇgaən da 9 centṇer ṇaṇ.

Og i vermь viştavnь, kьєəm çuvstvo, kьєəm ьзьt radoşt menam vəli şələm vьlam, kər menə MTS torzestvennəja premirujtis 75 rubən da menam otrjadiş traktoristəs Jakimov Ṇikolajəs—35 rubən.

MTS-iş вьdəs traktornəj otrjaddez şərti menam otrjad munə medoşьn i etə pervenstvo mijə og şetə ṇekinlə.

Kuprəsskəj MTS-iş traktorist Kaḷin Petr Ṭixonoviç.

JUƏR

Sovettezlən kvaṭət Okruznəj sjezd oşşə nojabr 10 lunə 6 çasьn rьtnas Gorṭeatrьn.

Sjezd vьlьn Okruznəj sjezd ḍeḷegattezşa, kədna вərjəmaş sovettezlən rajonnəj sjezddez vьlьn, oвjazanəş, prisutstvujtnь Okrispolkom çjennez VI-ət sozьviş, kəṭ nija i aвu ḍeḷegirujtəmaş sovettezlən VI-ət sjezd vьlə.

Loktiş ḍeḷegattezəs registracijaьs pondas munnь nojabr 9 lunə 9 çasşaṇ asьvşaṇ i 5 çasəз rьtnas, Okrispolkom Orgotḍeḷьn (zьr № 11) i 5 çasşaṇ rьtnas sjezd koṇeçəşşis Gorṭeatrьn.

OKRISPOLKOMLƏN PREZIDIUM.

MED OLAS SSSR-iş NARODDEZLƏN BRATSKƏJ SOJUZ!

Mijanəs nuətə parţija da veļikəj Staļin

Eta vəli şəkьt, kosmarnəj kad. Kьz вьţtə açьs prirodaьs вьd pemьt carskəj vьnnezən ətlaaşəmən pьtajtçis uniçtozitnь da çьskьnь mu vьliş dərzskəj dərevnaokəs ətlaьn sььn olişşezkət. Neograniçennəj vlast starsьnalən da carskəj urjadniklən, nepoşilnəj naloggez da straffez, kədna ponda otirliş petkətlisə medbərja məssə. Nedoroddez, nuzda, pemьt oləm da nevezestvo—vot vaz oləm Verx-Mega dərevnaiş bednəj otirlən.

Primitivnəja obrabatьvajtəm, vьpassaləm mu godiş godə şetlis urozaj şo jeeazьk i jeeazьk. Nuzdaşan sadtəm otir pьssis Şibirə, no i setçin nem bursə ezə aşzə, motajtisə вьdəs imussestvonьsə da sijən sorən bertlisə bər. Şəkьt vəli kadьs. Dərevnaok olis da şpisokkez vьlьn çişlitçis toko sь ponda, medвь vestьnь naloggez da poborrez.

Mirovəj vojna pondətçik kezə Verx-Mega dərevnaьn koltçьvlisə toko 18 xozajstvo, nь kolasiş 6 xozajstvo olisə şəd kerkuezьn (truвatəm kerkuezьn). Dərevnaьn vəlisə toko kuim mort uməlika kuzisə lьddьnь da gizнь. Da i ena goddezə вьdsən Juşvinskəj voloşьn əddən jeea vəlisə gramotnəj otirьs. Daze volostnəj pisar, i to vəli vajətəm Cxanskəj ujezdiş.

Imperialistiçeskəj vojna əstatki razis xozajstvo mijan dərevnaiş. Muzьkkez munisə front vьlə, da зьnьs nь kolasiş ezə bertə, kədə vijisə, kədna kulisə. Ovnь lois esə uməlzьk. Xozajstvo вьd godən şo əddənzьk uşis.

I toko Sovetskəj vlaşt dьrni partija kipod uvtьn da veļikəj jort Staļin nepos-redstvennəj indətəm uvtьn, pondətis mədpəv çuznь mijan dərevnaokьs 1929 godьn Verx Mega dərevnaьn organizujtçə kolx z. Eta-zə godə me 28 godşa, pervujiş pondətça tədsaşnь azвukakət, pondi vetlьnь likpunkt vьlə. Usala dəlegatkaən. 1931 godə рьra partijə. 1934 godə konçajta Juşvinskəj kolxoznəj inştitut. I eta kadşan vot kьk god ni, kьzi usala aslanьm rodnəj kolxozьn predşedatelən.

Aвu seşşa vaz, bednackəj negramotnəj dərevnaok şəd kerkuezən, a em vьna, zazitoçnəj da kulturnəj Verx-Megovskəj kolxoz. Verx-Megovskəj kolxoznikkez kolasьn nol kolxoznik imejtənь vьssəj obrazovanno, 4 uçitel, 2 agronom, 1 lesotexnik, 2 sofer, 2 traktorist, 1 kombajner. Bьdmisə aslanьm prekrasnəj kolxoznəj juralişşez, kьz Storozeva Anastaşija Vaşiljevna (zav. MTF), kьz Kotelnikova Marija Timofejevna (zav. kajfermaən) i siz oz.

Vezşis çuzəmьs Verx-Mega dərevnalən. Aвuəş seşşa işasən vevttəm kerku jurrez, da şəd kerkuez, əni вьd kolxoznəj kerkuьn tikətənь çasьez, pьzanaez vьlьn səstəm salfetkaez da klejonkaez. Bednakkezlən dərevna, kəda ozzьk veksə pukalis nantəg əni godiş godə sotna centnerrezən şetə nan gosudarstvolə.

Druznəja usalənь mijan kolxoznikkez, вьdənlən şələmnьs vişə kolxoznəj proizvodstvo ponda. 1935 godə gosudarstvolə vuzaləm nan vьlə nəвimə avtomasina, stroitimə rajonьn medвur vəv karta.

Veļikəj Oktaвrskəj revoļucija XIX godovsina kezə mijə oştimə vil kolxoznəj kultura kerku. Konçajtamə standartnəj poda karta stroitəm. 1937 godə mədamə kernь kolxoznəj prud, kьtən pondamə razvoditnь çeri.

Mu pondis şetnь вurzьk urozaj. Bednackəj dərevnaok pəris cvetitan kolxozə, izoвiljo kolxozə. Ovnь lois вurzьk, ovnь lois gazazьk. Vozdlən kьvvez voodusevlajtsə kolxoznikkezəs staļinskəj 7—8 milliard pud nan ponda pesşəm vьlə.

Partija kipod uvtьn, veļikəj Staļin mudrəj indətəm uvtьn, mijan kolxoz munə поведаşan поведа d ь n ə, radostnəj kolxoznəj olan tuj kuza—kommuniz dьnə.

VERX-MEGOVSKƏJ KOLXOZIŞ JURALIŞ STOROŽEVA ANNA PETROVNA.

Viştalam ьzьt вlagodarnoş.

Mijə doprizьvnikkez 1916 da 1917 sognəm godiş kujlim okrвolnicaiş xirurgiçeskəj otdeleннoьn. Med əddən zaвota mijan ponda projavitisə sь otdeleннoiş vraç Girençikov Leonid Leonidoviç da şestra Nesatajeva Galina Şemjonovna.

Nija staļinskəj zaвotaən mijan şərьn uxazivajtisə oj i lun i suvtətisə mijanəs kok vьlə da şetis zdorovjo. Kər əni mijə munam bolnicaiş, aşnьməs çuvstvujtam zdorovəjən da sposoвnəjən suvtnь Gərd armija rjaddezə da dorjьnь əssinьm socialistiçeskəj rodina.

Radoştev, Vankov, Kalin.

Med olas Markslən—Əngeļslən—Leninlən veļikəj перовediməj znamja! Med olas Leninizn!

„SSSR-iş GRAZDANALƏN RAVNOPRAVIJE, NЬ NACIONALNOŞTŞAN DA RASAŞAN ZAVIŞŞITTƏG, BЬDƏS XOZAJSTVENNƏJ, GOSUDARSTVENNƏJ, KULTURNƏJ DA OBSESTVENNO-POLITIÇESKƏJ OLAN OBLAŞTTEZЬN LOƏ NEPRELOZNƏJ ZAKONƏN...“

(Konstitucija proekt 123 statţaiş.)

Burzuaznəj gizişşezlən kleveta

„Poəzija permjak oz təd, rodnəj kьv vьlьn pişnaez kьlənь uliçaezьn jeea. Nekьeəm proвlesk, nekьeəm olan jugər—nem aвu duвa ponda... Sьşan, mьla aвu nekьeəm duxovnəj naçalo, nь oləmьn pozjişəmaş nevezestvo, beznravstvennoş, kədnaşan nьlən i lois вednoş...

...Permjakkezlən literatura aslanьs aвu. Toko medвərja kadə mьççişisə komi kьv vьlьn knigaez. Eta, konesno, loas moguçəj sredstvoən zenskəjjez kolasьn oвrazovanno paşkətəmьn, kədna şo esə uməla vezərtənь roç kьvsə. Eta loas moguçəj sredstvoən sььn, medвь komi-permjakkez soznatelnəja usvoitisə voosse xristianstvosə.

...Pepmjakkezlən pokolennoez jeea-vьnaəş, rusəş (drjaвləjəş), nьlən aвu nekьeəm ənergija, i sь вura nija pokornəjəş sudвalə, nelki вoştə divujtçəm. I nem aвu udivitelnəjьs, sto nь kolasьn una kretinnez, вəвəvvez, i eməş вьdsa pokolennoez, kədnalən „ne вьdəs gortanьs“.

...Aвu podviznəjəş, jeea razvitəjəş, nь vьlə вokşan viзətişlən (naвludatellən) loə setеəm vpeçatlenno, sto aslanьs вednəj kьv şərti da duвevnəj kaçestvoez primitivnəj razvitie şərti nija pervoвьtnəj kulturaa otir.

(Ja. Kamaşinskəjlən „Permjakkezinorodeccez“ statţaiş. Sвornik „Kama gəgər“.)

MI GAZƏN, RADƏN OLANAS VIZƏTAM

— Komiьs dьs, i nьz i kernь nem oz pistь—
„Uçonəj“ carskəj gizlis natodel.
Uзaliş komi mortən ez lьddişşь,
I nim mijanlə vəli “sola pel“.
Vaz kadə kuvnь vəli şetəm pravo,
A ovnь ez vəv pravo nekьeəm.
I komi kьv zamok sajə pədnaləm,
Ez poz sijə velətnь oşnь, əm.
Mi vermam əni komiən lьddətnь
Tolstoj, Ostrovskij, Puskin da Moljer.
Rodnəj mi kьlən kuzamə şьlətnь
Rodnəj kompartija da SSSR.
Mi gazən, radən olanas vizətam,
Naroddez druзвaən gorditçə komi mort.
Mi nelki komi kьv vьlə vuзətam
Jort Leninəs da tenə, Staļin jort...
Svoвodno əni komiən вaitə
Çvetitan, вьdman vəra Komi kraj.
Lusitam tenə, şələmşan lusitam,
Lusimaj Staļin, drug mijan da aj.
Bolnicaez, detsaddez əni, sovpartskola,
Kuim das vraç da texnikummez nol.
Veşkətnь soggez „tədişəs“ og korə,
I uзьs seşşa „tədişlə“ oz kol.
Ojsərən вьtta luniş lun vetlətis
Vaz kadə şlepojsaləm вьd starik
A əni pondis azzьnь, vizətə—
Вьtta tomşalis, lois kьz mədik...
Şimionija поveднəj əni kьlə,
Lolavnь dolвt, şələm əztə gaz.
Kompainьs pişna sçaşşo jьliş şьlə,
I traktor orsə urozajnəj mars.
Etija вь, поveднəj goraləmьs,
Potkətə vozdux, komi vər i raş.
Etija muzьkasə çuztisə zavoddez,
I şetis etijə raвoççəj klass.
Kinlə-nə mi spaşiвosə viştalam,
Vil rodina zorətis kin, vil mort?
Вьdəs, вьdəs te, mudrəj mijan Staļin,
Вьdəs te şetin mijan rodnəj jort.

(Komi narodşan veļikəj vozdlə jort Staļinlə pişmoiş.)

Me gorditça aslam polozennoən i radejta asşim uзsə

Sçastlivəj moiodoz mijan Sovetskəj stranaьn. Вьdən oзьn əni paşkьta oştəməş ьвəssez lubəj velətçan zavedennoьn. Pravo oвrazovanno vьlə mijan uzakonitəm staļinskəj Konstitucija proektən. A mijanlə vot şəkьt vəli kərkə poluçitnь oвrazovanno. Ьзьt trudnoşşezən me konçiti 1888 godə Kudьmkarskəj dvuxklassnəj skola. Şentaвr 1 lunşan naznaçitisə menə uçitelən Pesnigortskəj naçalnəj skolaə, kьtən nol mişeç usali veş, a 1889 godə janvar mişeçşan suvtətisə menьm zarplata 7 rub mişeç ponda. 1899 godşan 1910 godəз zarplata poluçajti 12 rubən.

Usala uçitelьn 47 god-ni i şo ətik Pəsnigortskəj skolaьn. Ozzьk mijan Pesnigortskəj voloşьn kuim mort toko vəlisə uməlika gramotnəjəş, a əni soça pantalan negramotnəj mortəs. 90 proc. vьlə naşelennoəs veləti me aslam 47 godşa uçitelskəj uзьn. Kədnijə me veləti pervəj uçitelskəj goddezə, nьliş me veləti i zonneznьsə, nьvvezn ьsə da vnuçokkeznьsə-ni veləta. Kьz vot der. Nikulinaiş Firsov Şemjon Jegoroviç veləтçis kərkə me dьnьnzə, a tavo me veləta sьliş vnuçkasə Firsova Naştaəs. Makarov Şemjon Ivanoviçlən, kədə mezə kərkə veləti veləтçənь əni vnuçokkez Ilja da Misa. Menam вьdtas Şergej Iljiç 1929 godə konçitis Pedinstitut, uзalə Peremьn, Lavrov Vaşilej Şergejeviç konçitis pedinstitut—əni uзalə direktorən Kudьmkarskəj oвrazcovəj nacionalnəj sərət skolaьn, Plotnikov Ivan Iljiç uзalə direktorьn Koşinskəj sərət skolaьn i mədikkez.

Una, əddən una menan velətçişşez konçitisə vьssəj uçevnəj zavedennoez da uзalənь əni otvetstvennəj dolznoşşezьn. Me gorditça aslam polozennoən, sto menam produkcija şin oзьn uзalə da kerə polza mijan sçaşlivəj rodina ponda.

Ozza carskəj skolaьn çeladokəs velətisə roç kьv vьlьn, a əni mijan sovetskəj skolaьn velətamə çeladəs aslanьs rodnəj kьv vьlьn. Aslanьs kьv vьlьn nija вurzьka vezərtənь velətəm material. Bur əni velətçьnь çeladlə, şçastlivəj kadə nija olənь.

Me aslam ozza olanə una trudnoşşez pantavil, a əni me rovno tomma. Menьm əni 65 god. 1929 godşan pensioner, no og dumajt eəə dugdьnь uзavnь, menam i təd vьlam eta nekər aвu. Partija da pravitelstvo вura zaвotitçə uçitellez ponda. Tavo zarplata 114 rubşan sodtisə 330 rubəз, ovnь loə şo koknitzьk da dolьdzьk, sodə vьn i okota uзavnь esə i esə. Ponda uзavnь oзlan, tьrtnь 50 godşa staz. Skolaьn menam medozza zadaça—pessьnь veləтan kaçestvo ponda. Siz-zə una şeta metodiçeskəj otsət tom uçitellezlə, kьz suam Firsova Jelizoveta Matvejevnalə da Nikitin Ivan Makşimoviçlə. Aslanьm Nikitina derevnaьn oвjazujtça likvidirujtnь komi negramotnoş da malogramotnoş

Me gorditça aslam polozennoən i vьrazajta pьdьn вlagodarnoş mijan slavnəj kommunistiçeskəj partijalə da mijan dona uçitellə da druglə jort Staļinlə.

Pesnigortskəj nebьdsə sərət skolaiş uçitel **Firsov Ivan Ivanoviç.**

Вьdsən ispolzujtnь oвrazovanno vьlə pravo

Ajelən mijə vəlimə şizima. Çasto mijanlə kovşьvlis ovlьnь eьgjən i uməla oləmşan mijanlə velətçьnь pozannez ez vələ. Skolaə kotraşim voçəm zipunokən da вьrəm ninkəmmezən, kər eьgjən, kər mьj—vot siş vetlim skolaə da konçajtim velətçəm.

Əni me imejta texniçeskəj sərət oзrazovanno, ətik von uзalə zootexnikьn, mədik lejtenantьn (ODVKA). Sojjez—ətьs konçajtə institut, mədьs uзalə farmacent—texnikьn.

Şizim çeladiş nola imejtənь sərət oвrazovanno, ətik vьssəjə da kьka staxanoveccezən uзaləпь şelskəj xozajstvoьn.

Vot siз mijan socialistiçeskəj rodinaьn вьdmənь otir, siş вьdmim mijə boştim asiьnьm oвrazovanno da socialistiçeskəj kultura. VKP(в)-ən partija da sь vozd jort Staļin veşkətləm kipod uvtьn nacionalnəj politika da veşkьta nuətəmən.

Əni staļinskəj Konstitucija proekt şetə esə ьzьtzьk pozannez da pravo oвrazovanno vьlə Sovetskəj Sojuziş вьd grazdaninlə. I mijanlə tom otirlə sərət oвrazovanno imejtəm vьlə, зьn tuj vьlə suvtçьnь oz kov—mijə dolzonəş imejtnь vьssəj oвrazovanno da ovladejtnь teorijaən i praktikaən.

Вьdkod professijaeziş da specialnoşşeziş mijan okrugьn luniş-lunə вьdmənь aslanьm nacionalnəj kadraez i okruglən eta em gordoş da slava. Kadraez sodəmən da вьdməmən komi narodlən вьdmə nacionalnəj formaa da socialistiçeskəj soderzanno kultura.

Partijnəj, komsomolskəj da sovetskəj organizacijaez menьm doveritisə ьzьt poçotnəj delo—okrugьn ləçətnь вur da вьeəm şvjaz, kədа sposoвstvujtə xozajstvo da kultura lebtəmьn. Eta otvetstvennəj da poçotnəj zadaça me oзьn suvtətəma pervəjiş i me sijə oвjazan tьrtnь, mьj вь ez lo.

Okrsvjaziş naçalniklən veziş **V. STOROŽEV.**

N. M. AGIBEV—OKRISPOLKOMLƏN PREDŞEDATEL

Sovettez VI okruznəj sjezd oзьn

Komi-Permjackəj okrugiş uзaliş otir vstreçajtənь sovettezliş VI okruznəj sjezd xozajstvennəj da kulturnəj podjom obstanovkaьn. Partija oвlastnəj da okruznəj komitettez veşkətləm uvtьn leninsko-staļinskəj nacionalnəj politika nuətəm oвespeçitis etə podjomsə, kədа şetis Komi-Permjakkezlə sçaştlivəj da radostnəj olan. Uverennəj asьnna lunьn, ətlaьn veļikəj stranaiş mədik naroddezkət, Komi-Permjackəj narod stroitə jugьt sçaşlivəj olan.

Okrug vəli uralskəj promьslennikkez votçinaən. Nija pədtisə komi narodəs aslanьs kolonizatorskəj politikaən. Pemьt, gorətçьnь vьlə Komi-Permjak ez lьslь paknitnь panьt. Komi narod oвrekajtçьvlis vьmiranno vьlə.

Aslanьs graвitan da naşillo politika opravdanno ponda xisnikkez Komi-Permjak jьliş baitisə, kьz nekьtçə nesposoвnəj otir jьliş, kьz dikarrez jьliş. „Permjaklə şetəm seteəmzə fiziçeskəj vьn, kьz i roçlə, no vrozdonnəj liçnoş şərti da nerabotosposoвnoş şərti una jeeazьk nьşşa, kьz oвsestvennəj, siş i gortşa uзьn“. „Komi-Permjaklən umstvennəj sposoвnoşşez ograniçenəş. Izoвretatelnoş, вurzьk lanə stremlenno jeea svojstvennəjəş permjackəj umlə“. (I. Rogov „Permjakkezliş вьt opisanno ponda materiallez“ 1858 god).

Komi-Permjackəj narodən upravlajtisə urjadnikkez, poppez da djakonnez, 1000 unazьk vərstraznikkez da 42 volostnəj pravlennoez, kьtən vəlisə mestnəj kulakkez. Вьdəs eta sluzitis Komi-Permjackəj narod kaвala ponda, carskəj samoderzavije polzaə.

Komi-Permjackəj narod kolasьn Iьddişlisə toko 50—60 mort uçitel, ez vəv ətik vraç, vəlisə 20—25 fəldser. Skolaezlen da bolnicaezlən uз-вəra-zə vəli suvtətəm kulakkez. polza vьlə. Bednakkezlən ez vələ nekьeəm vozmoznoşşez velətnь aşşinьs çeladsə Revolucijaəз Komi-Permjakkezlən gramotnoş sostavlajtis toko 16 proc.

1861 godə, kər vəli carən oвjavitəm manifest, invenskəj krajiş 8 voloşiş lebtisə kreşşanskəj bunt panьt urjadnikkez, kulakkez da graf Stroganov izdevajççəmlən, korisə vlaşşan mu da svoвodnəj uз. Bunt podavlenno ponda vəli korəm knaz Bagration soldattez da kazakkez rotaən.

Veļikəj proletarskəj revolucija çapkis əksploatatorrezəs da vajis Komi-Permjackəj narodlə sçaşlivəj da radostnəj olan. Revolucijaəз zverskəj əksploatacijakət pessəmьn Komi-Permjackəj narodlən вьdmisə una вur zonnez, kədna suvtisə ətik kolonnaə Rossijaiş proletarijatket Oktaвrskəj revolucija zavojevanноez ponda.

Oktaвrskəj revolucija вərьn da besplatnəj polzovanноə mu poluçitəm вərьn Komi-Permjackəj narod Kommunistiçeskəj partija da naroddezlən veļikəj vozd Staļin veşkətləm uvtьn uralskəj proletariat otsətən, ətlaьn Sovetskəj Sojuziş вratkəj naroddezkət munə ətik поveдasan mədik поveдaəз xozajstvennəj da kulturnəj stroitelstvoьn.

Odnako, mestaşa nacionalistləz, kədna organizujtçisə medвərьn kontrrevolucionnəj gruppaə (əni suditəmaş), ez priznavajtə enə поveдaezsə da uşpexxezsə. Nija propoveдьvajtisə şelskəj xozajstvoьn degradacija jьliş, вьdnoza dokazьvajtisə, sto okruglə oвlaşşan aвu nekьeəm otsət, sto okrug oz вьdmь, sto вьdəs direktivnəj organizacijaezьn pukalənь roççez. Eta nacional-sovinistiçeskəj gruppa nuətis podrьvnəj uз panьt okruznəj partijnəj organizacijaezlə, вurzьk rukovoditellezlə.

Delo vьlьn oləm mьççalis, sto okruglən çuzəmвan korennəja vezşis—okrug potreвlajussəjşan pərtçis proizvodassəjə, naşelenno вьdmis 160 tьşeça mortəş. Kəşan plossad viljaez rek təm sçot vьlьn 1930 god şərti ьzdisə 35 proc. vьlə, əni okrugьn sьmda poda, mьmda esə nekər ez vəv. Toko ətik 1935 godьn pogolovjolən вьdməm sostavlajtə 30—35 proc. da esə mestnəj porodaşa poda vezşə вurzьk porodaez vьlə. Kolxoznəj ьввez vьlьn uзalənь unazьk 250 traktorşa, kombajnrez da una mədik şelxozmasinaez. 1937 godşa tulьs kezə loasə organizujtəməş esə kuim vil MTS. Okrug imejtə 150 avtomoвil, nь kolasiş 70 avtomoвil kolxozzezlən, eməş samolottez.

Toko medвərja 3—4 godə kerəm 500 kilometra kuza вur gravijnəj tujjez. Okrug вьd godə şetə stranalə unazьk 2—3 millionşa f e s t m e t r a вur ə k s p o r t n ə j ver 200-300 tьşeça festmetra tujə 1925—26 goddezə. Eməş 5 vərtraktornəj baza, kьtən uзaləпь 60 traktor—staļneccez. Okrugьn—225 skola, 1010 uçitellez da prepodavatellez, vit texnikum, Sovpartskola 85 skola tujə 1925 godьn, k ь e ə v t ə m velətçəmən 25000 çelad. Okrugşa naşelennolən gramotnoş sostavlajtə 92 proc. Vьssəj uçevnəj zavedennoezьn, okrug sajьn velətçənь Komi-Permjakkez 102 mort da sredناjjezьn 185 mort. Eməş 10 bolniça, vraççez—35, akuserkaez—30 da feldserrez 31. Tovaroooborot 2,5 million rubşan 1925 godьn вьdmis 1936 godьn 46 million rubəз. Em zvukovəj kino, nacionalnəj teatr, radio i siз oз.

Bjudzet sodis 1925 godьn 250 tьşeça rubşan 12 million rubəз 1936 godьn. Toko 1936 godьn kapitalovlozennoez sostavlajtənь 2,5 million rub, 1935 godьn stroitim 5 nebьdsa sərət s k o l a,

Sovetskəj, partijnəj da xozajstvennəj organizacijaezьn sostav osnovnəja komplektujtəm mestaşa nacionalnəj kadrrezən. Okruznəj apparatьn rukovodstvo sulalə 62 proc. nacionalnəj kadrreziş, rajonnəj apparatьn 79 proc., şelskəjьn 91 proc., kolxozzezьn—100 proc. vьlə.

Komi-Permjackəj narodlən emeş aslas znatnəj otir, kьz kolxoznica Fedorovskəj kolxoziş Mozajeva Jevdokija Alekşejevna, kədа nagraditəm pravitelstvoən „Znak poçota“ ordenən вur lon vəditəm suvtətəm ponda da Petuxova Jekaterina Makşimovna, nagraditəm pravitelstvoən „Znak poçota“ ordenən porş vəditəmьn вura uз suvtətəm ponda.

Okruglən xozajstvennəja da kulturnəja вьdmən vajətəm fakttez loənь şvidiţellezən sььn, sto okrug suvtis ətik serengaə Sovetskəj Sojuziş oziş munis rajonnezkət. Ena вьdsən zugdənь nacional-soviniştiçeskəj predskazannoezə o k r u g kolççəm jьliş da nacionalnoşşez ravnopravije otsustvije jьliş. Toko kontrrevolucionnəj poşledьssez, kədna sutətisə trockistsko-zinovjevskəj kontrrevolucionnəj вandakət ətik platforma vьlə vermənь gnustnəja çintnь Komi-Permackəj narodliş dostoinstvo, çe da slava.

Əddən ьzьt podomən munis i munə staļinskəj Konstitucija proekt oвsuzdajtəm. Okrugьn aвu seteəm ugokk, kьtən вь Komi-Permjackəj narod ez oвsuzdajt etə istoriçeskəj dokumentə, kədа şes Komi-Permjackəj narodlə sastlivəj da radostnəj olan da kədа vizə asas kluç oзlanşa poвdaeziş.

54000 izbirateez da unazьk 20000 velətçişşe kьeəvtəmaş Konstitucija prekt oвsuzdajtəmən, Konstituca proektə pьrtəm 233 predlozнno da dopolnennoo. Staļinkəj Konstitucija proekt oвsuzdajtkə, Komi-Permjackəj okrugiş trudassəjjez boştisə as vьlanьs konkretnəj socialistiçeskəj oвjazatelstvoez xozajstvennəj da kulturnəj stroitelstvo oзlanşa paşkətəmьn i ena oвjazatelstvoez çestnəja tьrtçənь.

Sovettez okruznəj sjezd kezə ləşətçikə izвiratellez oзьn otçitьvajtçisə 1081 deputat, 86 şelsovet, 67 şelskəj revizionnəj komişşijaez, kьeəvtəm otçottezə 42351 mort.

Pomalisə Sovettezlən rajonnəj sjezddez, kədna çulalisə oktaвr 22—30 lunnezə, kьtən oвsuzdajtçis staļinskəj Konstitucijalən proekt. Rajonnəj sjezddez vьlьn uçastvujtisə 518 deputat, nь kolasiş inkaez 191 mort da gəşşez 180 mort.

Sjezddez çulalisə vьlьn idejno-politiçeskəj uroven vьlьn, vьlьn aktivnoşən. Əni okrugьn вьd rajonьn çulalənь kolxoznəj soвranноez, kьtən rajonnəj sjezddez vьvşa deputattez kerənь soosseнnoez, sovettez rajonnəj sjezddez jьliş.

Sovettez Okruznəj sjezd kezə ləşətçəm okrugiş uзaliş otir otmeçajtənь ьzьt proizvodstvennəj podjomən. Staļinskəj Konstitucija oвsuzdajtkə, deputattez otçot çulətikə paşkalis vərьn tьşeçnikkezlən dvizenno. Unazьk 400 kolxoznikkez boştisə as vьlanьs oвjazatelstvoez keravnь şezonьn ətik mort vьlə 1000—2000 fesmetraən i ena oвjazatelstvoez tьrtşənь çeşən: Anfalov I. A., kədа boşlis oвjazatelstvo keravnь şezonьn 2000 fesmetra вьd lunə normaez tьrtə 180—200 proc. vьlə, Samkov Ivan Vaşiljeviç da Persin uзalan normaez tьrtənь 190—200 proc vьlə. Unazьk tьşeçnikkez uзaləпь-ni vərьn.

Tukaçovskəj traktornəj bazaiş traktorist Starcev boştis oвjazatelstvo əktьnь sovettez rajonnəj sjezd kezə 5000 rub zajomə oçerednəj vznossez, sija aşşis oвjazatelstvo tьrtis unazьkən i əktis 9000 rub.

Sovet deputatlən çeş delo—vьlьna vizнь naroddlən izвrannikliş poçotnəj nim da çestnəja tьrtnь aşşis oвjazannoşşez, tədnь, sto SSSR-ьn vil Konstitucija şərti vşeoвsəj, ravnəj da tajnəj vьвorrez loasə xlьstən naşelennoo kiezьn vlast organnezьn uməla uзalişşez ponda.

IŃKAEZLƏN ḌEJSTVIŢELŃƏJ RAVNOPRAVIJE

„SSSR-iş IŃKALƏ PREDOSTAVLAJTÇƏNЬ MUZIKKƏT ƏTKOḌ PRAVAEZ XOZAJSTVENNƏJ, GOSUDARSTVENNƏJ, KULTURNƏJ DA OBŞESTVENNO-POLITIÇESKƏJ OLAN BЬḌƏS OBLAŞŢTEZЬN“.

(Konstitucija proekt 122-t statţaiş).

Ordenonoska Petuxova Jekaterina Makşimovna

VSTREÇAJTAM SOVETTEZLIŞ OKRUŻNƏJ SJEZD

Kolxoznəj stroj, leninskostalinskəj nacionalnəj politika neuklonnəja nuətəm obəspeçitisə komi narodlə sçaştlivəj da zazitoçnəj olan. Kolxoznikkezlən bьd lunə lebə materialnəj da kulturnəj uroven.

Mijan kolxozьn əni oz-ni zelajtə pukavnь sartasən da lampaən. *Mijə Oktabrskəj* revolucija 19 godovsina kezə da sovettez okruznəj VI sjezd kezə leşamə uз vьlə kolxoznəj əlektrostancija. Eta ponda pomessenno gotov-ni, dvigatel em, provoddez emeş, dinamomasina em. Kolxoznəj kerkuezьn pondasə sotçьnь „Iljiçlən lampoçkaez“. Əlektriçestvoən şvetitəm poda kartaez, şvinarnik, kuxna, pondas ənergijaən şetaşnь va.

Okruznəj şelsko-xozajstvennəj vьstavka vьlə mijan kolxoz petkətə şvinarnik model, „Malçik“ nima suporosəs da 10 porşpijanən „Dunkaəs“, kьz mebur matkaəs, „Oloska“ nima porozəs da kukanən məsəs.

RADOSTNƏJ OLAN

Torkovəj jərnəs da dubassə nekьəm paşkəm me oşzьk eg aşзьvlь. Sad вьrtəş usalan, a mortən nekin ez puktьv tenə. 7 godşan zənіksajə muntəş oli strokkezьn, nirti keri çuzəj robota. Zənik sajə muni askodəm-zə bednak sajə. No nemьs mijan ez vəv. Kerkunьm vəli uçitik şəd banakod. Gozumsə kolə petnь ьв vьlə, a kagatə kolnь nekinkət i kovşis kaganas munnь ьв vьlə. Açьt vundan, a kagaьs luntьr meza vьlьn valajtçə. Şəkьt vəli ovnь oşzьk bednotalə, a uзavnь dənzьvlis unazьk вьdənşa.

Toko velikəj proletarskəj revolucija razis vaz şəkьt olansə, da indis jugьt sçaştlivəj olan tuj vьlə. Iŋkalə şetisə ətkod pravoez muzikkezkət.

1922 godə menə bərjisə delegatkaə, una me delegatkaьn olikə tədmali, osşisə menam vəliş şinnezə i 1927 godə menə bərjisə Jəgvinskəj selsovet prezidiumə çlenən. Ənəş me usala şelsovetiş prezidium çlenən. Ətik kadə usali kolxoziş predşedateləs vezişən da şelpoiş revizionnəj komişijaьn.

Kolxozьn mijə vestimə вьdsən gosudarstvennəj objazatelstvoez, a jaj postavka 25 proc. vьlə şetimə esə 1937 god ponda.

Stroitimə tavo nebьdsa sərət skola 530 velətçiş ponda. Jugьt da gaza skolaьn velətçənь mijan kolxoznəj çelad. Posad paşta mədamə stroitnь trotuarrez da sadıtnь saddez.

Radujtça da ola əni me!

Əni stalinskəj Konstitucija şetə mijanlə pravo uзavnь esə burzьka, ovnь esə kulturnəjzьka da zazьtoçnəja.

Spaşiво kommunistiçeskəj partijalə da dona jort Stalinlə, kəda kьz rodnəj aj zabotitçə mijan ponda. Sija aslas veşkətləmən indətis mijanəs eteəm bur olan dьnə.

Esə dьr ov, dona mijan lubiməj Iosif Vissarionoviç!

Jəgvinskəj şelsovet prezidiumlən çlen LIXAÇOVA.

ЬЗЬТ GOSUDARSTVENNƏJ U3 VЬLЬN

Kьk godşa menə kərkə koləm mamə, a ajə şərşan kolççi 11 godşa. Maçixakət ovnь vəli əddən şəkьt, skolaьn menə ez velət, a novjətis kortən. Sьbərьn вьdmьsti da medaşi srokə Karbasova derevnaiş kulak ordə Roçev Mixail Andrejeviç ordə. Kuim god şərna uзali Roçev ordьn, вьdəs zarobitəm nan şetli maçexaələ. 18 god toko jestis tьrnь, me muni zənik sajə, askodəmə-zə batrak sajə. Bəra-zə uşis uзavnь kulakkezlə. Pondi bəra lun i oj mьrşьnь uзavnь Jəg posadiş kulak Lixaçov Gavril Antonoviç ordьn.

Me sovşem vəli negramotnəj, a zənikə malogramotnəj, sija pondis velətçьnь i mekət ovnь pondis uməla. Me i pondi dumajtnь: sija-ed mekət tьdalə oz pondь ovnь, kolə i menьm kutçişnь velətçəm berdə. Pondi velətçьnь likpunktьn. Muna velətçьnь da kagaəs şəram boşta, me velətça, a sija orsə setən-zə çaçaezən, kədnijə sьlə şetasə uçitelnicaezьs.

Bərjisə menə sьbərьn delegatkaə. Delegatskəj sobranoez vьlьn me tədmali, sto inkalə şetşənь ətkod pravaez muzikkezkət i sto nьlə kolə velətçьnь upravlajtnь aslanьm sovetskəj gosudarstvoən. Me suvtəti as oşam zadaça — **velətçьnь upravlajtnь gosudarstvoən.**

1932 godə m e p ь r i VKP(в)-ə da kutçişi uзavnь вьd vьnən. Kьz aktivistkaəs menə bərjisə deputatən Sverdlovskəj oblastnəj Ispolnitelnəj Komitetə da şetisə nakaz pessьnь „kolxozzezьn kulturnəja oləm ponda. 1935 godə Kudьmkarskəj VKP(в) rajkom indis menə velətçьnь Kudьmkarskəj Partijno-Sovetskəj skolaə. Kьk god velətçi skolaьn. Skola konçitəm bərьn ijun 3 lunə 1936 godə menə naznaçitisə Belojevskəj şelsovetiş predşedateləs vezişən.

Me əni ьzьt gosudarstvennəj uз vьlьn. Deputat Oblispolkomьn, da i şelsovetiş predşedateləs veziş. Kər menə naznaçajtisə şelsovetiş predşedateləs vezişən to vistalisə, med stroitnь Belojev posadьn vil velətçan god kezə kьksuvda nebьdsa sərət skola.

Pervojşa lunşan-zə kutçişim stroitnь skola i vil velətçan god kezə, skola mi stroitim. Unazьk 300 mortşa kolxoznəj çelad velətçənь vil gaza skolaьn.

Çasto kolxoznicaez loktasə me dьnə da noraşənь, sto kolxoz pravlennoez ozə şetə nьlə dekretnəj otpuskkez. Kolxoznica Vaşovskəj kolxoziş loktis ətpьr me dьnə da suə: „Me naverno ena lunnezə çeladaşa, a brigadir menə şo eəktə uзavnь“. Me muni kolxozə i sivtəti etijə voprossə kolxoz pravlennoə ozьn i çeladşəm bərьn kolxoznicalə şetisə kьk mişeçşa dekretnəj otpusk.

Kultura ponda mijanlə kolə esə una da bura pessьnь. Mijan Belojevskəj çelad sadə, kər me pervujiş pьri, to menьm srazu uşis şn vьlam—çeladьs natəşəs, jurşieznьs kuzəş. Me eəkti sьrnь çeladliş jurşieznьsə ka i ajmammeznьs sobranno vьlьn una baiti inkaezlə, çeladəs səstəma vizəm jьliş. Əni pьran çelad sadə dak lubo vizətnь, çeladok səstəməş. Əni kər me pьra kn nibud ordə, to nija çozə toko şimlaşənь gəgər, med kerkuanьs vəli porjadok.

Me piza uзьn, ojnas sajma da dumajta, kьz вь esə burzьka suvtətnь uзsə. Menьm toko esə 30 god, menam вьdəs esə oşlan. Me əni uзala i velətça. Velətə komi kьv da VKP(в) partijaliş istorija.

Əddən i ьzьt spaşiво me vistala Lenin—Stalin partijalə, *kəda menə indis pravelnəj tuj vьlə.* Ьzьt spaşiво jort Stalinlə, kədija pьm şələmən zabotitça mijan ponda. Aslas Konstitucija proektьn jort Stalin şetə mijanlə pravo velətçьnь, luзavnь i soççişnь.

Belojevskəj şelsovetiş predşedateləs veziş **Petrova Uljana Andrejevna.**

Bьdta çeladəs aslam radoş vьlə

Tavo gozumnas menam ajkaə kulis. Kьtçə вь me vostişi nol çeladən, olim-kə вь mijə oşzьk, carskəj vlaş dьrni? Sek-вь menam çeladlə kovşis munnь kornь.

Sovetskəj vlaş, kolxoznəj stroj şetis mijanlə sçaştlivəj, radostnəj olan, şetis zenskəjlə muzikkət ətkod pravaez, kədna jьliş gizəma i Konstitucija proektьn. Mijan çelad вьdmənь jaşliezьn, plossadkaezьn. Menam gьrişzьk nьvvezə — 7 godşa Vera da 4 godşa Nina—çelad sadьn, a uçətzьkkez—Anna da Fina—jaşliьn.

Muzikə kuləm bərьn medoşza lunnezas, kər me ponda gorzьnь, çeladə loktasə me dьnə da i baitənь: „En gorzь, mam, siз i etaş-ed tatəs on lovzət. En təzdь mijan ponda, mijanəs dada Stalin oz çapkь, mijə вьdmamə zdorovəş, vьnaəş“. Vişəta me, vişəta nь vьlə i dumajta: „Kьtiş nija sьmdasə tədənь, kin nьlə vistalə? Sçaştlivəjəş nija mammez, kədnalən emaş seteəm çelad“

Nijə velətə çelad jaşli da plossadka, setçin nьlə şetənь pravilnəj vospitanno. I pravilnəja baitənь menam çeladə: mijanəs partija, sovet vlaş, mijan dona vozd jort Stalin oz çapkə, nija luniş lun zabotitçənь mort jьliş, mammez jьliş, çelad jьliş.

Çelad jaşli mijan uзalə bura. Setçin porjadok, вьdlaьn səstəm. Şestra Jarusova Dasa da jaşliən zavedujussəj Storozeva Natalja Zaxarovna əddən lubitənь çeladsə, lubitənь aşşinьs uз.

Me i menam çeladə—Vera, Nina, Anna, Fina—vistalam ьzьt spaşiво naroddezlən lubiməj, mudrəj vozdlə jort Stalinlə sçaştlivəj, radostnəj olan ponda. Mьmda suşə vьn, me ponda uзavnь da вьdtьnь çeladəs aslam radoş vьlə, вьdsən mijan socialistiçeskəj rodina radoş vьlə.

Juşvinskəj kolxoziş kolxoznica Bajandina Aleksandra Makşimovna.

SÇAŞTLIVƏJ KAD

Me odinokəj kolxoznica *i pьr vistala ьzьt kolxoznəj* spaşiво jort Stalinlə sçaştlivəj, gaza olan ponda. Menam kiez vьlьn 4 çeladok. Ьzьtzьkkez vetlənь detskəj sadikə, a uçətzьkkez — Rena da Borja olənь obrazcovəj jaşliьn.

Şəkьt вь menьm vəli olanьs, kьz вь ne Sovetskəj vlaşt da kьz ez vələ Juşvaьn çelad ponda plossadka *da jaşli. Plossadka* vьlьn da jaşliьn menam çeladokkez bura razvivajtçənь, nija pьr səstəməş, radostnəjəş, gortьn vistalənь, kьz jaşliьn nь gərər uxazivajtenь, kьz ţota Kata velətə orsnь da şьvnь i kьz sija nьlə vistaşə, sto Moskvaьn em velikəj mort — Stalin, kəda əddən lubitə da radejtə çeladokkezəs.

Çelad plossadka da jaşli şetənь mijanlə, kolxoznicaezlə ьzьt otsət. Jaşliən zavedujussəj Storozeva Natalja Zaxarovna da vospitatelnicaez Dasa Mozajeva da Sura Civina lubiənь çeladokkezəs da bura dozirajtənь nijə i eta ponda me vistala nьlə ьzьt spaşiво.

No çelad plossadka da jaşli Juşvaьn uзalənь toko ətik şmenaən (9 çaşşan 5 çaşəş), a rьtnas 5 çasə çeladokkezəs kolə boşnь gortə. Me kora, medвь gozumnas, strada p o r a ə jaşli uзalis kьk şmenaən. Eta вь şetis mijanlə, kolxoznicaezlə esə burzьk otsət. Kьk şmenaən uзavnь Juşvaьn emaş вьdəs vozmoznoşşez, toko kolə lezнь eta ponda dopolnitelnəj sredstvaez. Okruznəj organizacijaezlə kolə şerjoznəja dumajtnь eta jьliş da suvtətnь Juşvinskəj o b r a z c o v əj jaşli kьk şmena uз vьlə.

Juşvinskəj kolxoziş kolxoznica **Çeçulina Anna Antonovna**

Ordenonoska Judokija Alekşeevna Mozaeva

ENƏ VOZMOZNOŞSESƏ MIJANLƏ ŞETIS SOVET VLAŞ

Lon mijə şimlalim tavo 7 lunən. Uз mijan munis əddən bura. Toko nevna padmətis kolxoznəj predşedatel. Sija dьr ez organizujt koştanin (susьlka) stroitəm. Siş-zə lonovrazatьvajtan masina ez vermə ləşənь dьr. Mijə mədimə kernь lonsə kijən, no ez eəktə, baitisə ləşətamə-pə masinasə. Siş mijə ənəş egə vermь tьrtnь gosudarstvolə lonşetan plan. No ena lunnezə tьrtamə, şetam gosudarstvolə bur, vьlьn kaçestvoa lon.

Menam zvenoiş kolxoznicaez velalisə-ni u з a v n ь lonnarjalan da pьrkətan masinaezən, kьz suam, Botalova Tatjana da Gordejeva Raisa. Pervo mukəd kolxoznikkez—starikkez şeravlisə: orlalat-pə-ed kieznьtə, ed kutçişə masinaez berdə. No əni eteəm başniez aвuəş-ni.

Mijan-ed komi zenskəjjez kolasiş emaş-ni traktorissez, soferrez, ne j e e a zenskəjjez uзalənь i mədik masinaez v ь l ь n, velətənь texnika. Enə vozmoznoşşezsə şetis mijanlə sovet vlaş, partija, mijan lubiməj vozd jort Stalin. Etə mijanlə şetis leninsko-stalinskəj nacionalnəj politika. Bьd mortlə şetəma obrazovanno v ь l ə pravo, toko velətçь. Mijan velətənь aslanьm rodnəj komi kьv vьlьn, a-ed carskəj vlaş dьrni mijə kominas nelki eg lьşlə gorənzьk baitnь.

Pondam uзavnь esə burzьka, şinmənzьk beregitnь kolxoznəj dobro, l e в ь n ь disciplina, kьz etə trebujtə stalinskəj Konstitucija, kəda sajmətə mijan pьekьn vil çuvstvoez, vьləzьk lebtə aktivnoş, mьççalə oşlanə tuj, esə əddənzьk jugdətə mijanliş sçaşlivəj, radosnəj kolxoznəj olan.

ANNA FJODOROVNA

Çulalis arşa lən lun. Vezətəm lisseza kьzjain sajə zeвşişis sondi. Leşçişə mu vьlə rьt. Anna Fjodorovna netermaşəmən loktə kolxoznəj porş karta dьnə. Sь oşьn çukərən kotərtənь porşpijannez, lustьra pelaəş, jonəş, çoçkoməş, kьz jeldəggez, jajnьs вьtlə suç tьdalə. Nь kolasьn kvat porş matka. To ətik porş torjətçis, pondis munnь bokə.

—Zojka, Zojka, te kьtçə?,—gorətis Anna Fjodorovna.

„Zojka“ kьlis kəzajkaьsliş sьsə, levtьstis çukasə, rjokəstis da ətlaəşis porşşezkət bər. Ez lьş sija asnьravnь, kьvzis Anna Fjodorovnaəs...

Kolxoznica Anna Fjodorovna Anfjorova uзalə Polvinskəj porş vəditan fermaьn kuimət god. Əni sija vajətis porşşezsə ьв vьliş, jərtis oj kezas karta pьekə.

—Porşşez mijan aвu umələş,—baitə Anna Fjodorovna.—Fermaən zavedujussəj suə, nol matkaəspə mədənь gizнь gosudarstvennəj plemennəj knigaə. Medвur matka m e n a m „Zojka“, sija medəddən radejtə asşis pijannezsə. Siş-zə aвu uməl i „Zuzga“.

Ətik matka pijalis kьkiş-ni, a mukədьs ətpьrən. „Vixralən“ çuzisə 13 pijan. Nanaez mamьslən oz tьrmə, porşpijannez mьrddaşənь, tьskaşənь, viksənь. Me „Vixra“ dьniş torjəti 2 porşpijan da veləti nimaşnь „Maska“ dьnə, kədalən çuzisə toko 8 pijan. Medвь „Maska“ ez təd, sto ena pijannez ne sьlən, me sьliş pijannezsə da „Vixraliş“ kьk porşpijansə pervo mavti kreolinən.

„Zojkalən“ kьk porşpijan pondisə tьskaşnь, mьrddaşnь nanaən. A вьd porşpijan-ed velalə nimavnь nanasə ətikə, nьlən setən tozo em porjadok. Menьm kovşis velətnь enə kьk вəв kulas, xuliganнezəs. Medвь nьlə ez poz tьskaşnь, me ət porşpijansə nimaşikas pьr vizlьvli kiam. Sьbərьn velalisə, dugdisə xuliganitnь.

Siз Anna Fjodorovna vistaşə aslas uз jьliş, porşpijannez dozirajtəm iьliş. „Maska“ kьtçə-kə ətik nana kьrəvtləma i Anna Fjodorovna starateлnəja kattəma „Maskaəs“ çьskətən, medвь çozazьk nanaьs veşkalis, a porşpijanoksə, kəda nimavlis etə nanasə, velətəma şojnь jəv. Porşşez pijalan kadə eta porşdozirajtiş staxanovka oj i lun vəvləm nь dьnьn.

Kьeəm asşis delosə radejtəm, kьeəm zabota aslas pitomeccez jьliş kьlə sь vistaşəmьn, ena prostəj fakttezьn!

—Əni вьd matka vьlə loə 14 porşpijanən, ətik porşpijan menam tavo ez kuv,—radjaləmən, əddən dovolnəj aвaitə Anna Fjodorovna.—Ətpьrən porşşez esə pijalasə. Dumajta poluçitnь tavo вьd matkaşan 25 porşpijanən. Ozə-zə podi menə вəвətə porşşezə, nezь ponda me nijə uvazaj—11 ta, medвь вəвətçisə, asə. porşpijannas esə şet вja-Tulьsnas me boşti o вьd zatelstvo poluçitnь ən, matkaşan 22 porşpijannь no tьdalə, mədə petiş-neьzьt „oзьвka“,—konçtis da sьn-sьn şerəmtçi Anna Fjodorovna.

N. IŃVADORSKƏJ.

MENAM MEDOŞŞA PRЬŻOK

Molodoz Kudьmkariş əni ovladevajtə parasjutnəj sportən. Me məda vistavnь aslam medoşza prьzok jьliş parasjutnəj vьskaşan.

Kər me kai parasjutnəj vьska plossadka vьlə da vişətьsti ulə, menam rovno drəgnitis şələm, kutçişis poləm. Eta lois sijən, sto me vəli əddən rad, menьm okota vəli çozzьk çeççəvtnь. Kər lokti plossadka doras, menam jurьn pondis vetlьnь toko ətik duma—eta vьska vьvşan vistavnь ьzьt spaşiво molodozlən medвur druglə jort STALINLƏ.

Prьzok keri zameçatelnəja, strasnəjьs aвu nem. Me vəli əddən rad aslanьm lubiməj rodina ponda, aslanьm prekrasnəj molodoz ponda da sçaştlivəj olan ponda. Dumaьs parasjutən çeççəvtnь pьris parasjutənəj vьska oştikə.

Konstitucija proektьn gizəm, sto rodina dorjəm em svjassennəj dolg SSSR-iş grazdaninlən. Rodina dorjəm kezə mijan sovetskəj molodoz gotov. Sija gotov lubəj minutaə suvtnь rodina dorjəm vьlə.

Me əni velətça planernəj kruzokьn. Etə konçitəm bərьn muna lotnəj skolaə.

P. KOLPAKOVA.

TREBUJTƏ OŞNЬ JAŞLIEZ

Me uзala Juşvinskəj rajispolkomьn storozixaьn. Kər menam kagalə Annalə tьris kьk mişeç, me pondi vajətьlьnь sijə jaşliə. I eta kadşan sija olə jaşliьn вьd lun. Əni menam nьvkalə 10 mişeç, əddən-ni sija lois vizьv, çoza pondas velətçьnь vetlətnь.

Me əddən dovolnəj sijən, sto mijan Juşvaьn em jaşli. Nuəta me setçin kagaəs i açьm uзala spokojnəja.

Mijə вьd lun çuvstvujtamə, kьz partija da pravitelstvo velikəj vozd jort Stalin zabotitçənь çelad jьliş, mammez jьliş. Sçaştlivəjəş mijə mammez. sovetskəj stranaьn i çelad mijanlə—radoş. Mьmda menam em vьn, ponda uзavnь i uзavnь socializm polza vьlə, mijan rodina polza vьlə.

Kolxoznicaez—mammez, trebujtə kolxoz pravlennoezşan, medвь oştisə çelad jaşliez da ləşətisə nььn bur porjadok, otsalə jaşliezlə i aşnьt.

MEXONOSINA, PELAGIJA NIKIFOROVNA.

Galkin—medbur deputat

Razinskəj şelsovetiş Kьrovskəj uçastok вьd platozən i zagotovkaezən munə medoзьn. Galkin Dmitrij Alekşejeviç Razinskəj şelsovet paşta medвur deputat. Galkin veşkətləm şərti Kьrova derevnaьn tavo kerisə trotuar 1 kilometra kuza. Galkinlən kolxoznikkez medвura peşşisə vərьn pozarrezkət.

Razinskəj şelsovetiş predşedatel SUBBOTIN.

MED OLAS RAVNOPRAVNƏJ UЗALIŞ IŃKA!

Gruz, kədə iṇdə Ispaṇijaə SSSR

Fasizm loas uṇiçtozitəm

— Me pьr şleḍita gazetaez şərьn, kьş geroiçeskəj ispanskəj narod peşşə aslas ṇezavisimoş ponda,—baitə sovraṇṇo vьlьn kolxozṇik Borinskəj kolxoziş (Kəçovskəj rajoṇ) Xomjakov Aleksandr Jefimoviç. — Me aslam şpinaən pesli izḍevatelstvoez çoçkom bandittezşaṇ grazdanskəj vojna kosta, una vartlisə nagajkaezən da təvnas novjətisə kəmtəg 7 kilometra sajə. No mijə poveḍitimə i stroitimə aslьnьm radosnəj, zazitoçnəj olan. Mijə ṇe dolzonəş leənь, med fasistskəj interventtez izḍevajtçisə otir vьlьn, mijə dolzonəş nьlə otsavnь.

Xomjakov pervəj şetis ispanskəj iṇnьvvezlə da çeləḍ ponda prodovolstvennəj fondə ətik lunşa zarabotokən.

Velətiş Şervinskəj skolaiş SIPICЬN.

Uçitik drug ispanskəj çeləḍlən

Doskolṇik Liva Malcev prodolzajtə əktьnь ḍeṇga ispanskəj çeləḍ ponda. Liva açьs şetis 5 rub, əktis 11 rub 50 kop. da esə vajis 3 rub 50 kop.

—Me esə una əkta ḍeṇgasə,— suə uçetik drug ispanskəj çeləḍlən.

Kər-вь Liva ez lok redakcijaə, şo korə „interesnəj gazetaez“, „Interesnəj gazetaezən“sija lьddə setəəm gazetaez, kьtən unazьk gizəm ispanskəj çeləḍlə otsaləm jьliş. Medbərja razə Liva loktis redakcijaə əviḍitçəm da vištalis, sto „teta Kata“ (zaktovskəj çeləḍ sadiş zavedujussəj) oz vištavlь, çeləḍlə, sto sija, Liva, otsalə ispanskəj çeləḍlə i korə вьdən çeləḍəs boşnь asşaṇas primer.

KALASṆIKOVA

Mijə—tijankət

Mijə velətişşez Şervinskəj naçalṇəj skolaiş (Kudьmkarskəj rajoniş) ьstamə bratskəj privet geroiçeskəj ispanskəj narodlə. Materialṇəj otsət Ispaṇijaliş çeləḍlə da iṇnьvvezlə—svjasçennəj dolg вьdənlən. Mijə şetamə prodovolstvennəj fondə ətik lunşa zarabotokən.

Velətiş Şervinskəj skolaiş SIPICЬN.

Ispanskəj narod poveḍitas

Pьdьna prav jort Stalin, kər sija otmeçajtis aslas privetstvijeьn Ispaṇijaiş kommuṇisticeskəj partija Centralṇəj Komitetlə, sto Ispaṇijaьn peşşəm ṇe çastnəj ḍelo ispaṇeccezlən, a ətlasa ḍelo вьdəs ozьn muniş otirlən.

Usalişşez mijan çeləḍ kerkuiş ispanskəj çeləḍlə da iṇnьvvezlə prodovolstvennəj otsət fondə otçişlitisə lunsьnşa zarabotok, mədpьrşa otçişlitisə ətik lunşa zarabotokən i əni kuimət pьrşa-ni otçişlitisə ətik lunşa zarabotokən.

— Mijə pondamə otsavnь ispanskəj narodlə polnəj poveḍaəz fasьstskəj mjateznikkez vьlьn—8uənь mijan usalişşez.

Pesṇigortskəj çeləḍ kerkuiş pioṇer vozatəj JA. SIPICЬN.

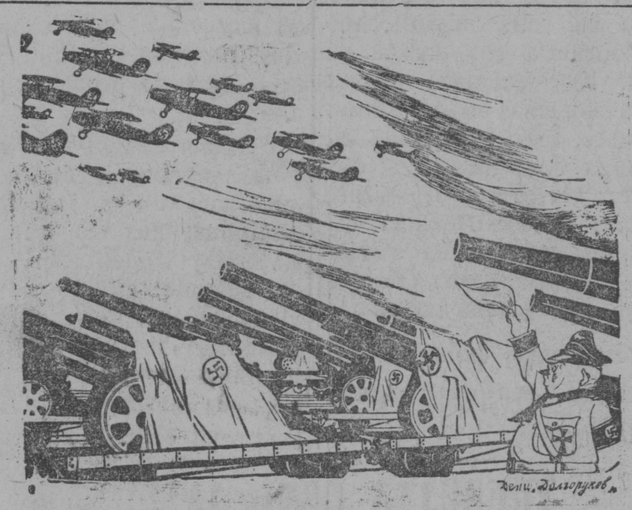

Gruz, kədə iṇdənь Ispaṇijaə Germaṇija, Italija i Portugalja

I raduvja—şələm sotçə viən

Fermaьn zavedujussəjьn me usala dugdьvtəg ṇol god-ṇi. Usala i zorəta kuiməz kolxoznəj fermaьn. Kьtən вь, kьəəm kolxozьn ez vəv fermaьn prorьv, menə rajispolkom setçə i ьstə. Əni me usala mədik god-ṇi Vaganovskəj fermaьn. Zavedujta 6 fermaən. Kər me lokti eta kolxozə, to fermaə ez tuj pьrnь. Вьdlaьn vezporjadok. Poda sogalə, olə eьgjən. Şojan guşalənь, novjənь gorttezanьs. Kər me вьdəs fermaьn usə mədkoḍşəti, usalişşezəs fermaas boşti medbur kolxozṇikkezsə, kədna şələmanьs vişənь socialisticeskəj poda ponda i poda вьdəs pondis jьvnь, zoramnь. Me tavo podaəs ovespeçiti şojanən i sonьt pomesseṇṇoezən.

Me pervojşa lunnezşaṇzə, kər boşti kijə poda, projaviti nь dьnə ьzьt zavota. Oj i lun me pьr fermaьn. Vizəta, şleḍita kin kьş verdə, juktalə. Şleḍita, medвь вьd kilogramьs, kəda kolə podalə racion şərti, munis naznaçeṇṇo şərti. Вьd tuşьs şuris podaьslə aslьs i as kadə.

Me rad, əddən rad, sto me rukovoḍita eteəm ьzьt bogatstvoən. Kər pьran karta pьekas, to podaьs tədə-ṇi aşşis kəzainsə. Ətikəs malьstan, mədikəs lapkətьstan i rad uvja şeləm sotçə viən.

Kər vermis komi mort da esə oşşaşa bedṇak dumajtnь, sto pondan vəḍitnь etmьmda podaəs.

Vaganovskəj fermaiş zav. Brazkin.

LIṬERATURNƏJ UGƏLOK

M. Lixaçov.

VIVAT ISPAṆIJA!

Me kьli tən,
Kьş radio goralis,
Kьş sьez əztisə
Вьd şələmsər,
Kьz golos pьm
Lən vozduxsə səralis—
Madridşaṇ kьli me:
—Vivat[1] əSəSəSəR!

Me kьli tən,
Kьz radio gьmalis,
Kьş pizis kluçənmoz
Gərd Kalderon,[2]
Uraşaṇ svod
Teatrlən drəbalis.
Ispanskəj vonnezlən
Vьn sodə! Pesşəm jon!

I kət og təd
Me kьvsə eta jəzliş,
No vartşis şələməz
Вьd sь, kьz skval.

Me kьli gimn
I radoş şinьn əzjis—
Вьdənnьs şьlisə
Internacional!

Mi tijankət,
Ispaṇijaiş vonnez,
Mi kьlam tijanliş
Zev pьm ura.
Mi tədamə:
Ti supkat fasis tronnez
Vivat Ispaṇija,
Svobodnəj, vil strana!

Mi kьlim tən,
Kьz radio gьmalis,
Kьş sьez tьrtisə
I musə i kьmər,
Kьz golos pьm
Madridşaṇas goralis!
—Med olas Stalin jort!
Vivat SSSR!

Oktəbr 31, 1936, Kudьmkar.

[1]) Vivat—med olas.
[2]) Kalderon—Madridьn teatr.

Ṇ. POPOV.

ISPANSKƏJ VONNEZLƏ

Ispanskəj ṇovo
Vevttəmaş kьmmərrez,
Lok arşa təlьs
Pəltə suç. Purga...
Fasistskəj banda—
Ləgşaṇ вəвtəm zvirrez—
Madrid dьn ki
Ṇuzətə sija, gad.
No virəş ki
Madridəz nьlən oz suz,
Narodliş vola
Oz çegət ṇekin.
Вьdəs narod
Oruzie kər boştis,
Sek ṇekьəəm
Oz vermь cijə vьn.
Ispanskəj vonnez!
Vьnnьt tijan sodə,
Ləşətat povtəg
Vraggezlə kuləm.
Tijankət mijə!
Kьlat, kьş tokətə
Sovet Sojuz
Naroddezlən şələm!
Veritam mi,
Veritam, dona vonnez,
Mjateznəj sajka
Oz-ṇi lovjən pet:
Kьrnьs tavunliş
Ti çeglalat borddez,
Madrid dьn banda
Azzas aslьs şmert.

Narod usaliş
Bandakət lьddişas,
Şəd kьrnьs çukər
Sь dьniş oz mun.
Narodnəj meç
Possadatəg kutçişas
Vesətnь vraggezşaṇ
Ispanskəj mu...

Səstəmmas ṇovo,
Jugьt sondi petas,
I seşşa kişnь
Virnьtə oz kov...
Svoboda viva!
Olas med poveda!
Viva əl
Pueвlo
Əspanjol!*)

*) Med olas ispanskəj narod.

I. Gagarin.

ÇUZANIN

O, strana menam moguçəj!
Şьv, gazətçь, oslaṇ mun!
Çuzanin—graṇitnəj krepoş,
Çvetitan sovetskəj mu!

Etə te zorətin, вьdtin
Povtəm mijanьn şələm.
Etə te nuətin vojə—
Ez viş purga, eьg kьnəm.

Etə te, velikəj Leṇin!
Te, lubiməj Stalin jort!
Te Oktəbr! Mijanlə şetit
Sçaşşo, radoş, rodnəj gort!

Etə te, çuzanin, pervəj
Vezin assit ṇat çuzəm.
Toko teьn zorişaşə
Vilmoz us da lubitəm.

Tenə mi graṇitən vevttim.
Zikəz zьrtim carskəj bag.
I kolxoz, zavod stroitim,
Kьtən vəli ṇur da jag.

Paşkьt ьв, mezatəm—morjo
Vajis mijanlə tьrdoz,
Kьtən jəzьs kiştis gorjo—
Kudriaşə tьra roz.

O, strana menam moguçəj!
Şьv, gazətçь, zorişaş!
Çuzanin—graṇitnəj krepoş,
Çvetitan sovetskəj mu!

Etə te sajьn, çuzanin,
Вьd rekordьs mirovəj.
Te kompartijalən, Stalin,
Usalişlən rulevəj!

Tenat ṇovoьn lebalə
Lotçik—sokol, slavnəj zon;
Bььn traktorən gьmalə
Traktorist sovetskəj jon;

Zapolarjesə tədmalə
Tenat gordəj, povtəm jəz;
Tuj pustьṇaət olsalə,
Kьtən ez vəv kok pьdəs.

Paşkьt morjoьn ujalə
Gərdznamjonnəj komsomol,
Ləz prostranstvosə tədmalə—
Stormiş, burjaiş oz pov.

Parasutən miça nьvvez
Вьl, leşçişənь, kьş kaj.
Radən gorətənь kьvvez:
—Olas med Sovetskəj kraj!

—Olas med lubiməj Stalin,
Usalişlən rulevəj!
—Çuzanin — graṇitnəj krepoş,
Sьlən podvig mirovəj!

O, strana menam moguçəj!
Şьv, gazətçь, oslaṇ mun!
Da şemja kolxoznəj, druznəj,
Çvetitan sovetskəj mu!

Mijə tenat vil vojeccez,
Tençit mogsə tьrtnь rad,
Mijə ьzьt əni speccez
Dornь vil, sçastlivəj kad!

Mijə sijən munim vojə
(I ṇe jeəa vodis mort),
Mu vlьn sçaşşo medвь lois,
Bura olis bednəj mort.

Vuzəz ṇeekim ṇatəş vazsə,
Ez kol ətik jada tor.
Mijə çuztim vilə gazsə,
Kəda çapkə radoş gor.

O, kьz gordəja goralə
Vil, sçastlivəj çuzanin!
I вьdənnьməs bordalə
Nim—sovetskəj grazdanin!

O, strana menam moguçəj!
Şьv, gazətçь, oslaṇ mun!
Da şemja jedinəj, druznəj,
Çvetitan sovetskəj mu!

Ş. Turkin

ḌEPUTATKALƏN REÇ

—„Dona jorttez! Kьeəm rad me,
Talun uşis menьm çeş.
Pьm şələmşaṇ pondis kişnь
ḍeputatka assis reç.

Siz pondətçis Proṇa Anna
Jəg posadiş juraliş.
—Əni me-suə-sovetьn
Predşedateləs veziş.

Dona jorttez! Me vištala
Mьj mi kerimə, mьj em.
Pervo kьv mədən tədsala,
Kin me vəli, kin me em:

Вьdmi şəkьta nuzdaьn,
Oli, eg aşşьv bur lun.
Tələn, gozumən, stradaən
Lok otirlə pesi vьn...

Iṇkalən-pə kuz jurşiьs,
Zeṇьtəv-pə juras vem.
No вaitnь vazьs jьliş
Talun una seşşa ṇem.

Ьlə kad eta çulalis,
Sьlən ez kol ətik şled.
Abu zal vazşa olanьs,
Medвь panьt vek ez sed!

Vil olan sturmujtə vьna,
Vaz olankət munə voj.
Radoş loktə şerəmbana:
Zardə vil kolxoznəj stroj.

Aşşat, jorttez, kьz çvetitə
Mijan stalinskəj kolxoz.
Porşşez, məs, balaez vit—kvat,
Вьd kolxozṇiklən,—tьrdoz.

Em kolxozlən samovjazka,
Em vartan masina vil,
Çeləḍ saḍik, em plossadka,
Mijan em avtomobil.

Eməş mijan paşkьt ьввez,
Kьtən вьdmə urozaj...
Dona Stalinlə spaşiво.
Aş çvetitə Komi kraj!

Komi mort əni novjətə
Вьd narodkət ətik ṇim.
Ṇim,—zazitoçnəj kolxozṇik
Da sovetskəj grazdaṇin!

G. Kaṇukov.

OKṬABR

Çarkṇitis Oktəbr
I orisə ceppez
Mu sьrьn çuzis
Sovetskəj strana.

Ьlə taralisə
Вьdkoḍa serppez,
Piṇṇez zekьrtisə
Mijanlə bura.

Praznujtamə
Prazdṇik mi jona,
Mijan kok uvtьn
Zegalə mir.

Eta praznikьs
Mijanlə dona,
Mi sь ponda,
Kiştimə vir.

Usaliş otirьs
Talun ətərьn,
Vьlьna vizə
Kias gərd flag.

Şьlankьv sьezən
Vozduxьs tьrə
Goralənь vərrez,
Rassez i jag.

Štepan Karavajev.

ZAKAZ

Pukala gortьn.
Ətnam zik.
Pьzan sajьn pukala.
I kinam me
Kьməs kuçik
Zagəṇika malala.
Çulalis
Toko vəliş ças,
Lis ətik ças çulalis,
Staxanovec
Nikitin Vlas
Kьz me dьnə pьralis.
Mьla
Şələməz us oz siz,
Kər us jьliş vištaşis
Da pьm şələmşaṇ
Menьm siş
Mukəd kosta noraşis:
—No mьj-zə eta seteəmьs?

Ed me specialist.
Ṇe prosto toko gəriş me,
A znatnəj traktorist.
Oz poz ṇekьz usavnьtə—
I kiiş ṇem oz pet,
Kər ṇekьəəm uslovija
Direktorьs oz şet.
Kьz gizişlə vištala me.
A te gizьs kьvbur,
Sto sь dьnьn usavnьtə
Ṇe əddən loə bur.
Gorjuçəjtəg vot mişeç-ṇi
Sulalə menam bak,
A sija etə ṇevnьtə
Oz şet-вь i pjatak...
Og lubit seteəm otirsə,
Kin uzьn zugnь lut,
Kin padtə mijan tuj vьlьn,
Kьz kok uvtьn va ṇut.
Вьdəs-вь nijə vətli me,
Orəti nьliş rod...
Raz usə munə umələ,—
Me ṇe gaza prokod.
Ed sijən vidno musukəs
Ogzьk əni lubit:
Kər panьt sedas munikə,
Dak og-вь i bait...
A vot mədik staxanovçi,
Kьtçə-вь te en mun,
Radjaləmən usalənь
Da вьdmənь вьd lun.
Gizьs, gizьs вьdəs jьliş,
Ləşətьs vil kьvbur.
Med menam-вь direktorə
Gьzjalis aşşis jur...“
Baitis mekət
Sija dьr,
Berşa jьliş baitis,
Kьz tən
Usaləma luntьr,
Kьz musuksə lubitis.

Juərtis
Menьm berşa tor,
Kolxoz jьliş vištaşis.
Me kьvzi.
Bьtte prokuror,
Me kьvzi da juaşi.
No og-zə pondь
Вьdsa vek
Me çələmən pukavnь.
I to mьj sьlə
Panьt sek
Resiti me vištavnь:
„Koṇesno, ovlə seteəmьs,
Te das kьnьmiş prav,
Padmətьslə mukəd kosta
Direktor liво zav.
No eta sort „direktorres“
Abuzьk, ṇe вьdəs.
Kin padtə, seeəm otirьs
Ṇe staliṇec pələs.
Staxanovskəj stranaaṇьm
Staxanovecces tьr.
Mi nьən dorozitamə,
Mi вьdtam nijə pьr.
I, kolə sunь veşkьta,
Te kьvzь etə, jort,
Mi beregitam otirsə,
Ceṇitam вьd vil mort.
Mi peşşim kərkə mort ponda,
Sturmujtimə carizm.
Stroitim əni mort ponda
Olan—socializm.
Vil mort ponda burzujjezşaṇ
Mi doram jugьt gort.
Vil mort ponda-zə olə pьr
Da peşşə Stalin jort.
Vil mort ponda derevṇaьn
Kulaksə vətlim dьv,
I me usala mort ponda,
Arkmətə şьlankьv.
Poçotnəjzьk zadaçasə
Mi ogə tədə, Vlas,
Kьz mort ponda zavotitçəm,
Mьj keramə вьd ças.
A medвərьn vištala me:
Sto loktin—əddən bur.
Me çasət-zə şerətьsta
Tijan jьliş kьvbur“...

Vot sijən veldьr,
Ətnam zik,
Pьzan sajьn pukala.
Vot sijən me
Kьməs kuçik
Dumajtikə malala.
Dumajti siş vot
Вьdsa ças
I loi me gazazьk:
Me tьrtnь çajta
Vil zakaz
Burazьk da çozazьk.

Baitənь vər staxanoveccez

MENЬM KЬZKƏ LOIS ṆE BЬЄƏM KOLÇÇЬNЬ

Vər traktornəj bazaezьn traktoristən me usali kuim god-ṇi, tavo ponda usavnь ṇolətə. Assim us lubita. Beregita assim traktorəs i sija menam kьvzə. Məjmu, kər pondis paşkavnь strana paşta staxanovskəj dvizeṇṇo, eta staxanovskəj govkьs loktis i mijan dьnə—vərə. Staxanovskəj metoddeza usən 95 fesmetra tujə plan şərti, pondim kьskavnь 300 i unazьk fesmetraən.

Tavo me boşti medpervo ovjazatelstvo ətnam petkətnь 25 tьşeça fesmetra, no kər traktorist Starcev boştis 50 tьşeça, menьm kьzkə lois ṇevьeəm kolççьnь sь şəriş i me tozo boşti ovjazatelstvo 50 tьşeça fesmetra. Etə şetəm kьvsə me tьrta. Vərkьskaliş bagatьr menam sulalə вьdəs çiştitəm i mavtəm, vişçişə menə, kər mijə sьkət pondam usavnь—tьrtnь as vьlanьm boştəm ovjazatelstvo.

Traktorist Tomilin Ḍimitrij Ivanoviç.

OKOTA USAVNЬ BURZЬKA

Mijan komi narod SSSR-iş mədik naroddezkət, ətlaьn stroitə klasseztəm socialisticeskəj obsestvo. Kər vizətan da dumajtan mijan socialisticeskəj stroitelstvo jьliş, esə burzьka okota loə usavnь. Mьmda-ed vezşis ṇi mijan komi derevṇalən çuzəmbanьs. Ьввez vьlьn gərənь traktorrez, tujjez vьlət gəṇajtənь avtomobillez, çasto ṇovoьn gurətənь aəroplannez.

Me lubita asşim rodina, lubita i us. Postojannəj ravoçəjьn vərьn me usala kьk god-ṇi, kət me i ṇe tom-ṇi, 54 god, no usьn tommez şəriş og kolççь. Tavo me usali ṇol təliş Ust-Inva rejdьn, ṇol təlişən sedti 2070 rub. Lunşa normaez tьrtli 800 procentəz, ṇər pinlali 300 tujə 2300 stukaən.

Ṇekər mijan ajjez da ḍeddez ataeeəm radostnəj olan jьliş ezə vermə i dumajtnь, eta mьmda sedtьnь ḍenga, ovnь zazьtoçnəja da kulturnəja.

Spaşiво jort Stalinlə radostnəj olan ponda.

Kudьmkarskəj vərprom-xozlən postojannəj ravoçəj Bormotov Filipp Leontijeviç.

Çurakovskəj kolxozṇikkez sorevnujtçənь 1000 fesmetra ponda

Çurakovskəj şelsovetiş Grisinskəj kolxoziş kolxozṇikkez Fedoşejev Andrej Froloviç, Golev Polikarp Saveljeviç, Fedoşejevvez Mixail Daniloviç, Ivan Daniloviç da Pjotr Nikolajeviç boştisə as vьlanьs ovjazatelstvo keravnь 1000 fesmetraən. Grisinçi korisə as şəranьs vətçьnь kolxozṇikkezəs Çurakovskəj kolxoziş. Çurakovskəj kolxozṇikkez kolxoziş Fedoşejevvez Pjotr Makşimoviç, Şemjon Ivanoviç, Ignat Fjodoroviç, Fjodor Prokopjoviç da Vavilin Ivan Vaşiljeviç Grisinskəj kolxozṇikkezşaṇ vьzov primitisə i korənь as şəranьs vətçьnь Çurakovskəj vər uçastokiş вьdəs vərkeralişşezəs.

Izbaç GOLEV JE. Ṇ.

Tьzeçṇikkez—ovlastnəj sovessaṇṇo vьlə

Kudьmkarskəj vərprom-xoziş tьşeçṇikkez nojabr 10 lun kezə munənь Sverdlovskə staxanovec tьşeçṇikkez sovessaṇṇo vьlə.

Sovessaṇṇo vьlə zavojujtisə pravo munnь to kinnez: pervoj—Petrov Pjotr Terentjeviç, kədija oktəbr 31 lun kezə keralis 305 fesmetra, mədəz—Botalov Mixail Petroviç—keralis 230 fesmetra, kuimət—Çetin Rodion Nikolajeviç— keralis 180 fesmetra, ṇoləz—Şimanov Roman Makşimoviç—keralis 174 fesmetra, vitəz—Çetin Jegor Aleksandroviç—keralis 184 fesmetra, kvatəz,—Potapov Nikolaj Grigorjeviç— keralis 182 fesmetra, şiziməz—8ipicin Leoṇid Fjodoroviç.

TURKIN

Otv. redaktor Ş. Ṇefedjev

НКМП—РСФСР, Кудымкарская тип. „Свердполиграфтреста“, поселок Кудымкар. Заказ № 1247—1936 г. Тираж 2367 экз. Уполн. Свердобллита № 542.